

Tárgytematika / Course Description

Település- és területfejlesztés

NGB_RT001_1

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Páthy Ádám

Félév / Semester: 2015/16/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Oktatási cél:

A kurzus célja, hogy bevezetést nyújtson a településhálózattal, térszerkezettel, valamint a települési társadalmi folyamatokkal kapcsolatos vizsgálatba a településföldrajz, a településszociológia, és a településkutatás társadalomtudományi módszertanának segítségével. A félév anyaga négy nagy blokkba osztható:

1. A településkutatás tudományos jellege, a településföldrajz, településszociológia és a népesedési viszonyok vizsgálatának alapfogalmai.
2. A magyarországi településhálózat strukturális felépítése, átalakulása, és a területi fejlesztéspolitika alapvonalai.
3. A települések belső társadalmi struktúrájának vizsgálata a településszociológia eszközeivel.
4. A településkutatás empirikus módszerei, helyzetelemzések, háttéranyagok készítésének technikái.

A gyakorlat célja:

A kurzus célja, hogy a tárgy elméleti anyagát gyakorlati munkával egészítse ki. A hallgatók a félév folyamán több szempontú helyzetelemzést készítenek egy kiválasztott településről, alkalmazva mindazokat a településtudományos elméleti és módszertani ismereteket, amelyeket az előadás tartalmaz. A dolgozat elkészítése a vizsgára bocsátás feltétele a kapcsolódó előadáson.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Hét

Témakör

Tananyag (A kötelező irodalom, témához kapcsolódó fejezetén kívül)

1

A településtudományok funkciója, vizsgálati köre, a településhálózattal kapcsolatos alapfogalmak (településtípusok, helyi és helyzeti energiák).

2

A népesedési viszonyok vizsgálatának alapfogalmai, Magyarország népesedéstörténete.

3

Magyarország településtörténete a honfoglalástól a török hódoltság végéig

4

Magyarország településtörténete a XVIII. századtól a II. világháború végéig

5

Területszervezési és területfejlesztési irányvonalak az 1950-es évektől napjainkig; Magyarország jelenlegi településhálózata

6

A települések tipológiai besorolhatósága – alaprajzi típusok

7

A települések tipológiai besorolhatósága – központi és helyi funkciók, településméret, jogállás

8

Központi funkciók és vonzaskörzetek (agglomerációk és agglomerálódó övezetek, a vonzaskörzetek elméleti modelljei)

9

A nagyvárosok belső tagozódása és társadalomszerveződési folyamatai; városökológiai megközelítés, modern urbanizmus

10

11

Vidékszociológia Magyarországon (szociográfia, falukutatás)

12

A településkutatás alapvető empirikus módszerei – kvalitatív módszerek (interjúk és fókuszcsoportos vizsgálatok, mentális térképek készítése)

13

A településkutatás alapvető empirikus módszerei – kvantitatív módszerek (elsődleges adatfelvételek és másodelemzések)

14

A települési helyzetelemzések struktúrája, alkalmazott módszerek

A gyakorlati rész felépítése

Hét

Témakör

Tananyag (A kötelező irodalom, témához kapcsolódó fejezetén kívül)

1

A feladatok kiosztása, ütemezés, formai kérdések.

2

Leíró módszerek alkalmazása a településkutatásban.

3

Települési tipológiák, különböző szempontú besorolások.

4

A települések belső társadalomszerkezetének vizsgálati módszerei.

5

A településfejlesztési dokumentumok struktúrája.

6

Specifikus településkutatási módszerek: mentális térkép készítése

7

A vizsgadolgozat befejezése, előzetes értékelések

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Vizsgára bocsátás feltételei:

A kurzus gyakorlati részén készítendő dolgozat leadása

A számonkérés módja:

Szóbeli vizsga

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Beluszky Pál: Magyarország településföldrajza (általános rész), Osiris, 2003

Letenyei László: Településkutatás (könyv és szöveggyűjtemény), L'Harmattan, 2006

Ajánlott irodalom:

A kötelezőn kívüli ajánlott irodalmak, illetve a gyakorlatok során feldolgozott területfejlesztési dokumentumok megtalálhatók a Virtuális Kar tárgyhoz tartozó mappájában.